

Cisterner under och ovan mark

Som fastighetsägare eller verksamhetsutövare har du ansvar för att lagring och hantering av brandfarliga vätskor sker på rätt sätt.

Du är också skyldig att informera tillsynsmyndigheten innan installation av cisterner. För att undvika skador som kan leda till utsläpp finns bestämmelser som säger att cisterner ska kontrolleras.

Inom vattenskyddsområdet gäller särskilda regler.

Lagstiftning

Två föreskrifter är viktiga i hanteringen av brandfarliga vätskor och spillolja. Krav på information till tillsynsmyndigheter och krav på sekundärt skydd samt kontroll därav regleras genom Naturvårdsverkets föreskrift NFS 2021:10.

Krav på konstruktion, installation, kontroll och korrosionsskyddssystem regleras av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrift MSBFS 2018:3.

Installera en cistern

Alla cisterner som innehåller brandfarliga vätskor eller spillolja ska besiktigas av ett ackrediterat företag, oavsett om de står inomhus, utomhus, i eller ovan mark. Senast 4 veckor innan en cistern ska installeras, eller åter sättas i drift ska miljö- och bygglovsnämnden informeras.

Informationsplikten gäller:

- Alla cisterner i mark och ovan mark som rymmer mer än 1 m³ brandfarlig vätska inom och utanför vattenskyddsområdet.
- Alla cisterner som rymmer mer än 150 liter brandfarlig vätska eller spillolja inom vattenskyddsområdet.
- Avställda cisterner enligt ovan som åter ska tas i bruk.
- Cisterner enligt ovan som aldrig tidigare har anmälts.
- Mobila och tillfälligt uppställda cisterner som innehåller brandfarlig vätska eller spillolja och som uppfyller ovanstående nämnda volymer.
- Hantering av lösa behållare inom vattenskyddsområde för mer än 150 liter brandfarliga vätskor eller spilloljor under minst fem dagar under en sammanhängande trettiodagarsperiod.

Andra tillstånd

Bygglov behövs för fasta cisterner och andra fasta anläggningar för kemiska produkter som är miljö- och hälsoskadliga eller för varor som kan medföra brand eller andra olyckshändelser. Kontakta bygglovenheten för mer information.

Vid nyinstallation av en cistern kan det vara aktuellt med tillstånd från Brandkåren Attunda, ta kontakt med dem för mer information.

Löpande kontroll

Kontroller av cisternens hållbarhet och täthet ska göras av ett ackrediterat företag. I Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps föreskrift MSBF 2018:3 kan du läsa mer om vad som gäller t.ex. besiktningintervall.

Kopia på kontrollrapporten ska förvaras hos den som använder cisternen och skickas in i samband med att en ny cistern installeras. Miljö- och bygglovsnämnden kan be att få granska rapporten, kommunen tar då ut en avgift.

Särskilda regler inom vattenskyddsområdet

För cisterner i och ovan mark samt lösa behållare som ligger inom Östra Mälarens vattenskyddsområde gäller särskilda regler:

- All hantering av brandfarliga vätskor eller spilloljor över 150 liter utan sekundärt skydd är förbjudet.
- Alla cisterner och tillhörande rör- och slangledningar ska ha ett sekundärt skydd. Cisterner i pannrum eller motsvarande i bostadshus som är under regelbunden uppsikt är dock undantagna från kravet att ha ett sekundärt skydd.
- Det sekundära skyddet ska vara tätt, tidsbeständigt, fungerande och utformat så att kontroll är möjlig.

Placering

Det är mycket viktigt att ta hänsyn till risken för förorening av mark och vatten när du väljer plats för din cistern. Den bör placeras på ordentligt skyddsavstånd från känslig omgivning såsom dagvattenbrunnar, vattentäkter, vattendrag och dräneringsdiken.

Skyddsåtgärder

Grundregeln för förvaring av kemikalier är att det ska finnas en tät invallning. Vid användning av en cistern är dubbelmantling ett godtagbart alternativ. I det fall cisternen är placerad inomhus kan ett utrymme utan golvvavlopp och med förhöjd tröskel ersätta invallning. Förutsättningen är då att golv, väggar och tak är helt täta.

Regnskydd eller tak är obligatorisk över en invallning utomhus. Om det finns risk för att snö och regn blåser in krävs även sidoväggar.

Läckage

Då det finns anledning att misstänka att mark- eller vattenområde blivit förorenat ska Miljö- och Bygglövsnämnden omedelbart kontaktas.

Cistern som tas ur bruk

Cisterner som tas ur bruk ska tömmas och rengöras. Det är viktigt att vidta åtgärder så att cisternen inte kan återfyllas av misstag, t.ex. att montera bort påfyllnadsröret och avluftningsledningen.

Markförlagda cisterner bör grävas upp och fraktas bort för skrotning. Alternativt kan cisternen efter rengöring fyllas med sand. Meddela miljö- och bygglövsnämnden att cisternen tagits ur bruk.

Blankett finns på www.jarfalla.se

Mer information finns att läsa på:

www.naturvardsverket.se (NFS:2021:10)

www.msb.se (MSBFS 2018:3)

www.lansstyrelsen.se (Skyddsföreskrifter Östra Mälarens vattenskyddsområde)

Vill du veta mer? Kontakta oss på miljö- och hälsoskyddsavdelningen

Ring 08-580 285 00 eller skicka e-post till miljo.bygglovsnamnden@jarfalla.se.

Läs mer på www.jarfalla.se

Miljösanktionsavgifter

I miljöbalken finns bestämmelser om miljösanktionsavgift. Avgiften ska betalas till staten när fastighetsägaren eller verksamhetsutövaren har åsidosatt vissa bestämmelser som meddelats med stöd av miljöbalken.

Sanktionsavgift på 1 000 kr kan drabba cisternägare som inte informerar miljö- och bygglövsnämnden skriftligen innan installation.

Miljö- och bygglövsnämnden tar ut en avgift på 2 timmar för handläggning av miljösanktionsavgifter.

Övergångsbestämmelser

För cisterner och rörledningar som har installerats före den 1 juli 2018 - som inte omfattades av krav på sekundärt skydd enligt tidigare bestämmelser, och om krav på sekundärt skydd införs eller ändras genom NFS 2021:10 - ska verksamhetsutövaren senast den 1 januari 2022 ha installerat sekundärt skydd.

Cisterner och rörledningar som genomgått kontroll enligt Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2003:24 ska fortsättningsvis följa Myndigheten för Samhällskydd och Beredskaps föreskrifter om cisterner och rörledningar för brandfarliga vätskor med början då den sista kontrollterminen enligt de upphävda föreskrifterna NFS 2003:24 har löpt ut.

Lösa behållare

Ibland används lösa behållare (IBC-behållare och ADR-tankar) för att förvara brandfarliga vätskor och spilloljor. Dessa behållare klassas inte som cisterner utan är tillverkade och anpassade för att användas vid transport.

Cisterner och lösa behållare särskiljs på ett tydligt sätt då de tekniska kraven för cisterner inte är desamma som för lösa behållare. Lösa behållare är till skillnad mot cisterner inte lämpade för stadigvarande uppställning. Att under en längre tid förvara brandfarliga vätskor och spilloljor i lösa behållare är därför olämpligt och kan inte anses uppfylla de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken.

IBC-behållare i plast.